

FASADJOBDET GÖRS

FÖRBEREDELSE

➤ Ett putsjobb som det i vårt exempel kräver en mer ingående beskrivning av redskapen, vilken roll de fyller och hur de fungerar. Detta görs här nedanför till höger.

✂ Transparent byggplast behövs i massor för avtäckning av takfot, fönster och dörrar samt hussockel. Gräsmatta och buskar intill fasaden behöver också täckas. Fäst plasten med tejp eller, på marken, med hjälp av exempelvis stora stenar. Betongblandare kan hyras. Till ett 5 mm tjockt putsstikt går det åt cirka 10 kg torrbruk per kvm (färdigt i säck – bara tillsätta vatten). För ett 10 mm tjockt stikt går det åt ca 20 kg torrbruk per kvm. Förpackningen är 20 kg/säck. Armeringsnät kan behövas till lagningar.

⌚ Arbetstid cirka tre veckor för ett mindre enplanshus inklusive torktiden. Vid arbete med högsommartemperaturer behöver väggen "vattnas" med fukt under själva härdningstiden. Ett par dagar går åt till att rådfråga, skaffa hem material och att upprätta arbetsplatsen. Ev. lagning med bruk och nät samt ett par dagars torktid. Därefter tunngrundning och ett par dagars torktid, så putsplåget med några dagars torktid. Sist nedmontering av arbetsplats med sista rengöring av verktyg och blandare.

100 Hyra av cementblandare kostar cirka 100 kr/dag så för tre veckor blir kostnaden ungefär 2 100 kr. Putsbruk kostar drygt 50 kronor för en säck på 20 kg säck. Med ett hus på 12 x 8 meter som i vårt exempel blir det 80 kvm att putsa. Putsbruket kostar då runt 4 500 kr. Täckplasten för samma yta kostar cirka 1 000 kr. Sammantaget ger detta en materialkostnad på mellan 8 000 och 10 000 kronor.

⚠ Se till att upplagsplatsen för putsbrucksäckarna är regn- och fuktskyddad, annars kan härdningsprocessen starta av sig själv.

En putsad husfasad är ett lockande alternativ som inte bara är estetiskt tilltalande utan också trendig och lättskött. Men innan du ger dig i kast med projektet, tänk på att:

- En putsfasad kan ha olika strukturer och färgas i regnbågens alla färger. Kolla med ortens byggnadsnämnd så att det önskade materialet och färgen är okej.

- Vår och höst är bästa tid för putsarbete. Det bör vara minst 5 plusgrader utomhus. Om det är varmare än 20 grader och dessutom soligt finns risk att putsen härdar för fort och inte blir tillräckligt stark.

- Fråga såväl handlare som murare om råd så att du får en putstyp och struktur som passar både hus och klimat.

- Ett tvåvåningshus behöver byggnadsställning som finns att hyra. Erfarenhet om säkerhet på byggsplats behövs.

Av Leif Qvist

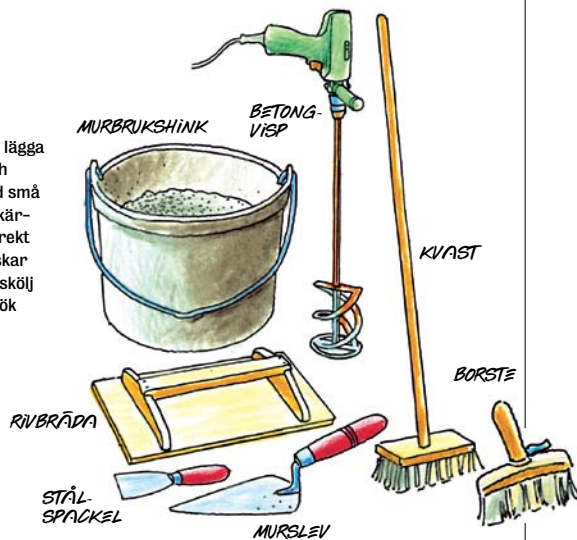
KOLL PÅ REDSKAPEN!

BETONGBLANDAREN

Betongblandaren är central vid alla större putsarbeten. Blandaren måste stå på ett stadigt underlag och med plast på omgivande mark och växter som skydd mot bruksdamm. Var medveten om att det även bildas damm på bilar och cyklar i närheten. Var försiktig med att skyffla in material i blandaren med spade medan blandaren går. Spaden fastnar lätt i blandarvingen och skaflet slår ett varv i luften. Se också ut en tiplats för överbliven puts. Rengör blandaren efter arbetsdagens slut genom att köra runt lite småsten blandat med vattnen.

ÖVRIGA REDSKAP

Här ser du vilka verktyg du behöver för att lägga på själva putsen, inklusive kvast, borste och rivbräda för att göra olika ytstrukturer. Vid små putsarbeten kan blandningen göras i skottkärran eller med betongvisp på bormaskin direkt i en kraftig hink. Använd alltid skyddshandskar och skyddsglasögon. Stänker det i ögonen, skölj omedelbart med rinnande vatten och uppsök läkare om irritation och sveda kvarstår.

VAD ÄR VAD?

Slamning = att bestryka en mur(fasad) med kalk.

Putsa = att förse en mur(fasad) med ytterskikt av murbruk, även kallat rapping.

Tunngrund = kan jämföras med när du använder grundfärg vid målning för att slutstrykningen ska fästa bättre, täcka bättre och bli jämnare.

BÄST PÅ VÅREN ELLER HÖSTEN

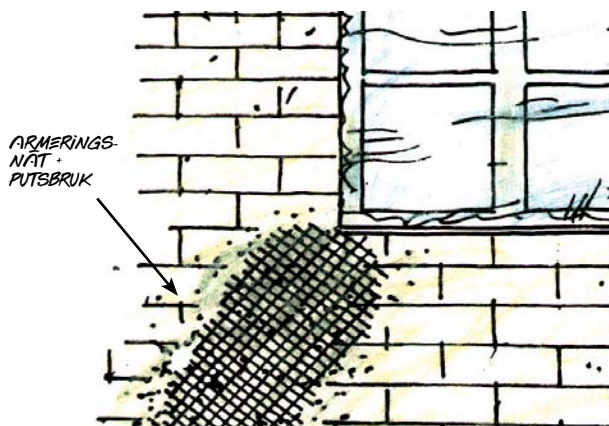
1 STUDERA DEN GAMLA FASADEN

Fasader rör sig med åren, det är ofrånkomligt. Men passa på att laga och fixa till den underliggande fasaden innan du lägger på puts. Om fasaden till exempel har en sättningspricka är det klokt att såga upp en rörelsefog i teglet. Använd vinkelslip och stenkapskiva.

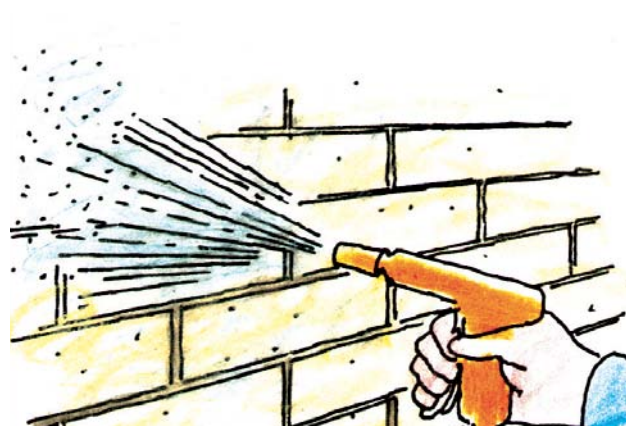
2 TÄCK AV MED SKYDDSPLAST

En transparent täckplast och tejp är i det här fallet dina bästa vänner. Alla träytor, fönster, dörrar, sockel och gräsmatta med växter intill husfasaden måste täckas innan du kan påbörja putsjobbet. Stenar håller markplasten kvar i rätt läge.

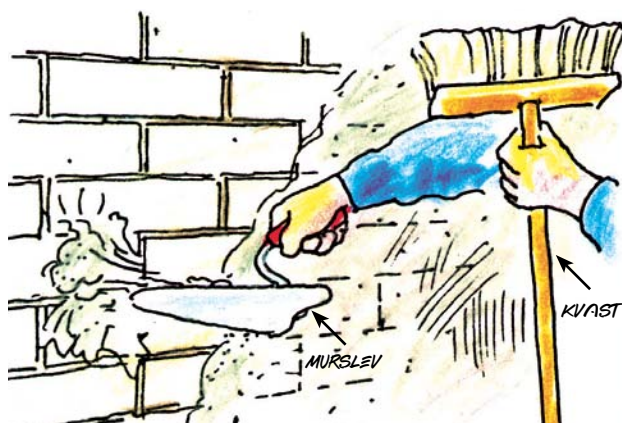
3 LAGA FASADEN DÄR DET BEHÖVS

En spricka som på bilden måste först rengöras. Därefter fuktas du ytan och slår på ett tunt putslager med en murslev. Det är handleden som ska göra jobbet, inte armen – fyll murslev från hinken och slå putsen på fasaden från nära håll, ungefär som en asiatisk pingisspelare slår en forehand. Tryck in en anpassad bit armeringsnät i putsen och jämna sedan till med rivbräda och mera puts.

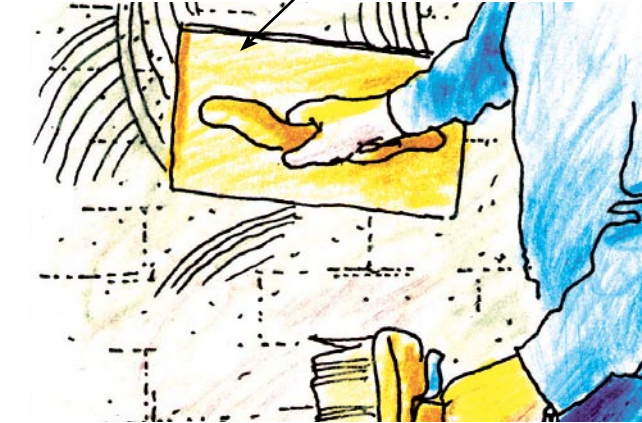
4 VATTNA HELA FASADYTAN

Bra med fukt är A och O för att putsjobbet ska gå smidigt. Vattna med en vanlig trädgårdsslang. Använd en "vid" stråle men lägg samtidigt på rikligt med vatten så att ytan inte torkar ut.

5 LÄGG PÅ TUNNGRUND

Med ett jämnt underlag kan ett påslag av tunngrund räcka. Vanligtvis slås en tunngrund på och hålls fuktig några dagar för att hårdna. Vattna försiktigt med en fin, spridd strål så att inte tunngrunnen sköljs bort. Där det är ojämnt får du slå på ett tjockare putslager om du vill ha allt utjämnat.

6 SLÅ PÅ DET YTTRE PUTSLAGRET

När tunngrunnen hårdnat vattnas hela fasaden igen och ett nytt, yttre putslager slås på. För att inte skarvar ska synas när allt är färdigt måste fasaden jämnas ut med rivbrädet och borstas till önskad struktur i ett svep. För att detta ska vara görbart behöver du en person som sköter blandaren och en annan som putsar. Låt därefter putsen hårdas.